

Luchtbehandeling OK

Aanbeveling 3d uit [NOG-Uitvoeringsplan](#)

Voor inhoudelijke vragen of tips over deze aanbeveling kunt u terecht bij Tristan Reuser, bestuurslid NOG-commissie Duurzaamheid: treuser@mac.com.

Het OK-complex is een van de grootste energieverslinders van het ziekenhuis. Circa 90% van het energieverbruik op de OK komt voor rekening van het luchtbehandelings-systeem. Door het energieverbruik in het OK-complex te verminderen, leveren we direct een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de zorg. Bovendien leidt het vaak tot kostenbesparing. Kijk de [animatie](#) van het Landelijk Netwerk de Groene OK over luchtbehandeling.

In het NOG-Uitvoeringsplan staan vier duidelijke maatregelen om het energieverbruik op uw OK-complex terug te dringen:

1. Intra-oculaire ingrepen op klasse 2 OK

Intra-oculaire ingrepen kunnen volgens de [SRI-richtlijn Luchtbehandeling \(versie 2022\)](#) veilig plaatsvinden op een klasse 2 OK. Door over te stappen van klasse 1 naar klasse 2 bespaart u minimaal 30% energie.

2. Verlaag het buitenluchtvolume

Verlaag het buitenluchtvolume tot 1.000 m³/uur tijdens gebruik van de OK, en tot 500 m³/uur buiten gebruik. Hiermee bespaart u gemiddeld 53% thermische en 49% elektrische energie ten opzichte van de Nederlandse referentiesituatie (gemiddeld 2000-2500 m³/h).

3. Verlaag de luchtverversingssnelheid buiten gebruikstijden

Verlaag de luchtverversingssnelheid (toevoerlucht) wanneer een OK niet in gebruik is. Hiermee kunt u tot ongeveer een derde van het totale jaarlijkse energieverbruik besparen.

4. Verruim de grenzen voor luchtvochtigheid

Stel de relatieve luchtvochtigheid in op 30 - 70%. Buiten werktijden zijn vaste grenzen niet nodig.

Hoe pakt u dit als individuele oogarts aan?

Het is belangrijk dat zowel technisch personeel als OK-medewerkers zich bewust zijn van de mogelijkheden om energie te besparen. Als u wilt onderzoeken wat binnen uw kliniek haalbaar is en dit wilt laten valideren, kunt u eventueel een firma inschakelen voor een technische analyse en rapportage. Bij zo'n analyse wordt de luchttechnische installatie, het type luchttoevoersysteem en de bijbehorende regelinstallatie geïnventariseerd. Vervolgens worden de aanpassingsmogelijkheden van de installatie in kaart gebracht. Op basis hiervan wordt een rapportage opgesteld met de resultaten van de validatiemetingen, aanbevelingen en – indien gewenst – een kostenraming voor de uitvoering van de aanpassingen. De validatiemeting op een operatiekamer neemt gemiddeld anderhalf uur per OK in beslag. Enkele oogartsen uit de commissie Duurzaamheid hebben goede ervaringen met Medexs (info@medexs.com).

Een mogelijk stappenplan

- Breng de relevante stakeholders in kaart, zoals het hoofd van het OK-complex, facilitair of technisch verantwoordelijken en collega-oogartsen.
- Bespreek de voorgestelde verduurzamingsmaatregelen en beoordeel welke aansluiten bij de lokale situatie en medisch-inhoudelijke randvoorwaarden.
- Stel gezamenlijk haalbare doelen vast en bepaal welke acties op korte termijn uitvoerbaar zijn.
- Plan een vervolgoverleg om de voortgang te monitoren, knelpunten te bespreken en waar nodig bij te sturen.
- Leg verantwoordelijkheden en afspraken vast, bijvoorbeeld in een kort actieplan.
- Herhaal dit proces periodiek om voortgang te borgen en structurele verbetering mogelijk te maken.

In het rapport [Luchtbehandeling operatiekamers: veel potentie voor energiebesparing](#) van het Landelijk Netwerk de Groene OK vindt u extra informatie over duurzamere en energiezuinigere operatiekamerzorg:

<https://degroeneok.nl/wp-content/uploads/2025/04/Eindproduct-luchtbehandeling-digitaal.pdf>